

El pare porta la Haru a l'estació de ferrocarril; li ha explicat on ha de baixar i el trajecte a peu que ha de fer fins a l'escola. No esperarà que surti el tren. Ja a l'andana, li dóna la maleta que ell mateix ha carregat fins allà, fa una reverència estricta i diu, és el que vol la teva mare. Se'n va.

La Haru es queda immòbil fins que la figura del pare desapareix. Després puja al tren, que de seguida es posa en marxa.

És el que vol la meva mare, repeteix en veu baixa, una mare que mor pot voler aquesta mena de coses, assegura, però és més aviat una pregunta. Tenen voluntat, els morts. I també és una pregunta.

La Haru arriba al dojo tota sola, cansada després del viatge amb tren i del llarg camí de terra que separa la ciutat de l'escola, desconcertada per la vida que l'espera, enfadada per la vida que ha hagut de deixar.

Li assignen un dormitori, que no li agrada; roba, que li sembla aspra, i un arc amb sis fletxes, pels quals no sent ni el mínim interès.

Tampoc no sent gaire interès pels seus companys. Se'ls mira de dalt a baix mentre la mestra Kazuko, la més important de les tres autoritats del centre, li dóna la benvinguda acompanyada per la mestra Mitsu i el mestre Sho.

Són quatre nois i tres noies. La Haru no té ganes que ningú li caigui bé ni de caure bé a ningú.

Estan reunits a la sala principal; els alumnes, asseguts a terra, en semicercle. Els mestres, drets. Parla la Kazuko, a la vora de la Haru. La té agafada per les espatlles, un gest que a la Haru més aviat la molesta; rebutja el contacte físic; per què la gent es pensa que és bo tocar-se?

El Fuyuku és corpulent; fins i tot assegut es veu que és més alt que els altres. Té les celles espesses i la boca gran, el cap rapat al zero. La mira un instant, el temps suficient perquè la Haru decideixi que és un milhomes.

Al seu costat hi ha l'Itatxi, baix, rodó, de cabells greixosos i ungles mossegades; les ulleres col·locades a la punta del nas. La Haru no és capaç de deduir si és ximple o molt llest.

A continuació, la Shizuka i la Natsu. La primera és una noia molt prima, elegant, porta un llarg serrell que li tapa un ull; l'enfoca amb el que li queda a la vista i li adreça un gest de benvinguda amb una mà, fina i gairebé rosada, de tan blanca. L'altra noia, la Natsu, és grassoneta i insòlita-ment pèl-roja; li regala un somriure obert de dents molt petites i molt blanques.

Després li presenten el Kimitake, esvelt i rígid, quiet com una estàtua, amb una llarga cabellera negra, solta, que li arriba a terra, per sota la cintura; inclina el cap lleument per saludar-la.

Arriba el torn del Yasunari, mirada una mica guerxa. La Haru pensa que li recorda molt algú, però la seva memòria no el localitza. Li fa gràcia la cua de cavall, massa curta, que porta al mig del cap, lligada amb una cinta de color blau cel que contrasta amb la foscor dels seus cabells. És ella qui s'a-

vança i li somriu; el noi respon amb una reverència que li mou tota la cua endavant i enrere.

El semicercle queda tancat per la Takara, faccions anguloses, atlètica, alta i de cabells curts; a la Haru li fa la sensació que els seus ulls desprenen un missatge contradictori, una barreja entre la força i la debilitat, un lloc impossible entre cara i creu.

Acabades les presentacions, la Kazuko demana a la mestra Mitsu que acompanyi els alumnes a la biblioteca per celebrar la primera classe de cal·ligrafia. Ella i el mestre Sho s'encarregaran de preparar el material.

De camí cap allà, la Natsu es posa al costat de la Haru i li diu que compti amb ella per al que necessiti, i també li comenta que ha arribat tres dies abans, jo no li trobo la gràcia, al dojo, li diu, els meus pares m'han obligat a venir-hi amb la intenció que aprengui disciplina i deixi de ser el que ells anomenen una nena malcriada, però és una pèrdua de temps, perquè tan aviat com torni a posar un peu a casa ells seran els primers a captenir-se com de costum, la gent no canvia, només canvien les circumstàncies.

La Haru no trenca el seu silenci; es pregunta per què aquella noia té tan clar que tornarà a casa; també es pregunta si és cert això que la gent no canvia; el que li agradaria preguntar-se, però, és si el seu pare es penedirà d'haver-la fet fora i li permetrà abandonar aquell lloc i tornar al seu costat. La mare li diria, ningú no t'ha expulsat, Haru, no es pot fer fora algú que té el deure d'anar-se'n. La seva mare sempre parlava amb frases curtes, amb frases que es podrien haver escrit amb un sol traç: deixava caure el so a l'aire com el pinzell al paper.

Mentre la Haru pensa, la Natsu segueix, et sorprendrà que sigui pèl-roja, és clar, tothom se'n queda astorat, sí; la Natsu riu amb ganes, tres ocells del jardí del mig aixequen el vol esverats pels crits; sembla que el meu rebesavi, que era mariner, es va enamorar d'una noia russa en un dels seus viatges i que la va portar cap aquí amagada a la bodega del vaixell; quan el capità la va descobrir ja era massa tard, no va gosar llençar-la a la mar; la meva rebesàvia va tenir sort. La Haru observa les pedres que trepitja, sent la frescor de la brisa, veu d'esbiaixada el perfil de la Takara, les mans del Yasunari, la llarga cabellera del Kimitake, seguit de prop per la lleugera Shizuka, l'embalum del Fuyuku, que projecta una gran ombra, sent l'estossec nerviós de l'Itatxi. Però ningú no està segur d'aquesta història, saps?, perquè el meu rebesavi era molt discret, la mar ja ho té, això, fa que la gent sigui callada, i, per cert, sembles de la mar, tu; riu la Natsu, somriu la Haru; ja són a la biblioteca.

D
O
S

El dojo es troba al cim d'una muntanya. Només a vista d'ocell es pot veure sencer. D'ocell o de déu. És extens i està dissenyat com si es tractés d'una diana. Dos cercles concèntrics separats en quarts per quatre camins equidistants en forma de creu i, al mig, un jardí amb la sala de meditació, circular. En aquest jardí central, ampli i lluminós, hi ha un petit estany ple de peixos i nenúfars, diversos arbres fruiters i una quantitat de flors d'una varietat admirable. Hi donen les habitacions dels tres mestres, el menjador comú i la sala de reunions. Tota la construcció és de fusta.

El cercle interior està separat del següent per un jardí que l'envolta i que dóna a la segona rodona, on hi ha les habitacions dels vuit deixebles, la biblioteca, els banys, la cuina i l'espai on guarden tota classe de materials. I al voltant d'aquest últim cercle, els horts amb què s'alimenta la comunitat i que cuiden els habitants del dojo, és a dir, mestres i alumnes.

Els quatre camins que divideixen en porcions idèntiques les dues rodones són estrets i silenciosos, vorejats per plantes aromàtiques.

El de l'Oest mena cap a la zona on practiquen el tir amb arc, les disciplines a l'aire lliure i les arts marcials. Els queda a mig quilòmetre escàs.

A l'Est es troba un bosc, a un quilòmetre i mig. Allà mateix hi ha el llac on van a banyar-se quan fa calor. Una mica més enllà es troba la població que els procura alguns subministraments, com ara paper, cera, fil, sal, servei de correus o atenció mèdica.

El camí del Nord du cap a la ciutat de la qual surt el tren que comunica aquella terra apartada amb la resta del país. És l'estació a la qual arriben els alumnes i a la qual tornen per marxar. Els queda lluny, a vint quilometres, i hi van a peu quan tenen un bon motiu, és a dir, arribar o marxar.

Al Sud hi ha un cingle impressionant que, en dies de vent, transmet les cançons secretes de la muntanya.

El dojo és un lloc pacífic. El temps passa per la llum, l'espai no té límit. La disciplina de tots els seus habitants crea una harmonia sincronitzada que sona a l'uníson. El gong dels bols a la sortida del sol, el so de les fletxes tallant l'aire cada matí durant la pràctica de tir, el fregament dels quimonos amb cada gest de les formes del tai-txi, els cants abans de la meditació, els mantres al capvespre, les pales enfonsant-se a la terra els dies que dediquen a l'hort, les tisores quan s'encarreguen de podar plantes o arbres. I el cant i el vol de les aus. I el moviment de les fulles. La pluja contra les teulades. La brisa que balanceja els mòbils de bambú que pengen de diferents punts i que comuniquen la força amb què arriba el vent, quant ha de durar, de quin color tenyirà els núvols al capvespre.

Tots els alumnes, que per una raó o una altra provenen de situacions doloroses, del soroll per dins o per fora, troben a poc a poc un lloc on desplegar la pau tancada a la part més profunda dels seus cors. Alguns no ho suporten i

fugen. D'altres toleren la travessia fins al moment de marxar. Alguns s'hi queden per sempre més.

Els mestres exerceixen de guies. Observen de lluny, però també de prop. Intenten mostrar, en comptes d'explicar. Demanar i no exigir. Preguntar abans que respondre. El camí del tir amb arc sembla, des de fora, destinat a fer coincidir la punta d'una fletxa amb el centre d'una diana passant per la força d'una corda, però és, com totes les disciplines sagrades, un camí per fer coincidir la fletxa dels pensaments amb la diana dels actes, passant per la corda de les paraules.

T
R
E
S

La Haru ha estat silenciosa i s'ha limitat a observar sense treure'n conclusions; ha assistit a les diferents activitats obligatòries de cada jornada. No ha fet preguntes, no ha donat explicacions. S'ha passat el temps desitjant tornar a casa, seguir amb el que considerava el seu destí. I és això el que vol dir a la Kazuko a la reunió que la mestra celebra per escoltar els alumnes, un per un, durant l'última setmana del segon mes d'estada al dojo.

La sala, de vint tatamis, impressiona per la gran dimensió, sí, però també per la seva olor i silenci vegetals. Situada al mig del jardí, al centre exacte del dojo, a la Haru li provoca la sensació que pertany a un altre món, un món on només pesen les passes i les mirades.

La mestra Kazuko l'espera asseguda en posició de lotus; el quimono blau li dibuixa amb detall la silueta prima i forta, i els cabells blancs i curts destaquen com si fossin un negatiu per revelar. La Haru es descalça, fa una reverència, entra, s'agenolla davant la mestra, a unes quantes passes, i inclina el cap fins gairebé tocar el terra, com tantes vegades ha vist que feien els alumnes dels seus pares. Com que no tanca els ulls, veu la fusta gastada a uns mil·límetres, i pensa que la proximitat absoluta fa que desaparegui la realitat.

—Portes aquí set setmanes —li diu la mestra.

Prou que ho sé, pensa la Haru.

—Sé que ho saps —respon la mestra al seu pensament—, vull recordar-te que el temps passa de la mateixa manera per a tots els qui creuen en la seva existència, però només els qui pateixen se n'adonen. Em pots explicar què et turmenta?

La Haru dubta; no existeix el temps?; manté la vista fixa a terra; nota que la Kazuko la mira i l'espera. Per fi respon:

—Aquest no és el meu destí, Mestra, jo no hauria de ser aquí.

La Kazuko inicia un lent moviment per aixecar-se. Sap de la dificultat de la majoria dels alumnes per adaptar-se a les noves circumstàncies: allunyats de casa seva, han de passar cinc anys d'estudis i de treballs, una vida austera i retirada. Esforçada. Són els escollits, però se senten incòmodes en la seva pell. Al fons de la ment pot, si ho procura, trobar el rastre del seu rebuig, gairebé quaranta anys enrere, quan orfe de pare i mare va ser entregada a les mans del Gran Genkei.

La Haru sent les següents paraules:

—Hauries de saber que el destí no és el que creiem, sinó més aviat el que se'ns creua pel mig quan ens desviem per raons impensades. No vinguis a la classe de tai-txi, ara. Queda't a reflexionar. Demà, a la mateixa hora, em respondràs la mateixa pregunta.

La Haru sap que la Kazuko se'n va cap a la porta, però, per molt que s'hi esforça, no aconsegueix sentir les seves passes. Al cap d'uns segons aixeca el cap, comprova que no hi ha ningú més a la sala. Les reunions han acabat. Respira fondo i s'estira a terra amb les cames i els braços oberts.

Mira el sostre; ressegueix l'estructura de les bigues de fusta. Què li deuen haver dit, els altres, a la mestra? La Haru té clar que demà a la mateixa hora donarà idèntica resposta: Aquest no és el meu destí, jo no hauria de ser aquí. No suporta la calma que li han ensenyat els progenitors. La vida no pot ser observació i acceptació. Ha de ser acció i canvi. La Kazuko li recorda els pares. I els avis. Gent gran, xiu-xiueja mentre s'aixeca. Ja ha reflexionat prou. Quan està a punt de sortir, entra la Natsu.

—Què hi fas, aquí? —vol saber la Haru.

—El mestre Sho m'hi ha enviat perquè em tranquil·litzi, ja que amb aquesta impaciència no puc fer tai-txi —diu—. I tu?

—M'hi ha deixat la mestra Kazuko perquè reflexioni sobre el que li he dit.

—I què li has dit?

—Que aquest no és el meu destí, que jo no hauria de ser aquí.

—Té gràcia —contesta la Natsu mentre llepa la punta d'un ble dels seus cabells vermells.

—Per què dius que té gràcia?

—Perquè, que jo sàpiga, això mateix és el que li hem dit com a mínim cinc de nosaltres.

—De debò? Qui?

La Natsu la mira i pregunta:

—Ho vols endevinar?

La Haru pensa amb els ulls tancats:

—Jo diria que, a part de tu i jo, el Kimitake, la Shizuka i el Fuyuku.

Aleshores la Natsu li diu:

—Si arribes a ser així de precisa amb l'arc, seràs tot un espectacle.

—Per què creus que cap de nosaltres accepta que aquest és el seu destí? —pregunta la Haru mentre caminen pel jardí, a la vora de l'estany.

—Mira aquests peixos —diu la Natsu—, creus que estan conformes?

—Ni ho estan ni no ho estan —observa la Haru—. Què hi tenen a veure?

—No res —comenta la Natsu—. És que, de cop, he pensat que només podem ser el que som si no ens mirem des de fora.

La Haru mira la Natsu:

—No t'has quedat a tranquil·litzar-te —l'acusa.

Riuen.